

מגמות העבודה של משרד החקלאות לסנים 1975/76
(אוטרו בוועדה המגמות בראשות המנכ"ל - 21.5.74)
=====

המגמות העיקריות המוצעות להלן מבוססות על הרקע שלהלן :

1. מצב חירום חלקי או מלא עלול להימשך, וביטוייו יהיו חוסר כח-אדם ותקלות בייצור.
2. בחנאי האינפלציה הקיימים ועקב מטבר הדלק תימסך העלייה במחירי החסומות - במיוחד בציוד, במיכון, בדסנים, בחומרי הדברה ופלסטיק ובסירותים, כגון הובלה ימית ויבשתית.
3. כחוצאה מעליית מחירי החסומות, צפויה עליית מחירים של תוצרת חקלאית בעולם ובארץ.
4. אפשרות של סינויים בהקצבות מים לחקלאות, לאור דלדול מקורות המים.

עיקר המגמות לסנת 1975

1. תכנון וביצוע מדיניות הספקת תוצרת חקלאית לאוכלוסיה המקומית והגברת ייצורם של מוצרים, כגון: חלב ומוצרים, בסר לסוגיו, גרעינים וירקות - לסינוי הצריכה ממוצרי ייבוא לייצור מקומי.
2. תכנון ובצוע מדיניות הרחבת הייצוא בהתאם לכדאיות ולביקוס בשוקי חו"ל: הדריס - במיוחד קליפס, טבוריים ולימונים, ירקות, פרחים, אבוקדו, גידולי תעסיה וחומר רבייה.
3. פיחוח ייצור תוצרת חקלאית מעובדת לייצוא ולסיווק מקומי. פעולה זו מקבלת יתר-תוקף לאור מצב החירום במדינה והחסות לסיבוטים באספקה טריה ושוספת.
4. ענף ההדריס א. בחינה כלכלית של כל טלבי הייצור של ענף ההדריס, ועיבוד הצעות לטיפור יעילותם כדי להגדיל את הרווחיות.
ב. הרחבת השווקים בחו"ל.
ג. נסיעה מוגברת של זנים חדשים בהתאם לתכנית להרחבת הפיגוון.

1. Содержание ...

2. Содержание ...

..15

Содержание

1. Содержание ...

2. Содержание ...

3. Содержание ...

4. Содержание ...

5. Содержание ...

6. Содержание ...

7. Содержание ...

8. Содержание ...

..15

Содержание

1. Содержание ...

2. Содержание ...

3. Содержание ...

4. Содержание ...

5. Содержание ...

6. Содержание ...

7. Содержание ...

8. Содержание ...

..15

Содержание

1. Содержание ...

5. מים
- א. פיתוח נמרץ של מקורות מים נוספים.
 - ב. ייעול השימוש בכמות המים המוקצבת בחקלאות.
 - ג. היערכות מחודשת בהקצאת מכסות מים, חוך שימוש במים מטהרים כמחליף למים מחוקים.
 - ד. העמקת הידע בניצול מים חוליים ובשיטות הסקיה בהם כגון: מי ביוב, מי מליחים, ומי שטפונות.
 - ה. העמקת הטיפול במערכת מי העיר והתעסיה לשמירה על איכות הביוב והתאמתו להליכי טהור מתאימים.
6. חזוק ההתייטבות החדשה בכל סטחי הארץ.
7. פיתוח היטות ייצור במפעלים משותפים במסגרת מטק המטפחתי המתאימות לשיטות ייצור מודרניות.
8. קביעת קריטריונים לשיקולים כלכליים ועל-כלכליים בעת החלטה על הפקעת אדמות חקלאיות, או על סינווי יעוד של קרקע.
9. הקצאת מקורות הון להשקעה והון חוזר להבטחת הייצור והפיתוח במסק החקלאי.
10. בחינה מחמדת של יחסי חטומה-תפוקה בענפי הייצור השונים לאור החמורות בארץ ובטוקי חו"ל, במגמה לשמור על רמת ההכנסה של החקלאי.
11. פיתוח טכנולוגי
- א. בחינה מחודשת של המיכון החקלאי לאור משפיעים סותרים: מחסור בכוח-אדם, הממריץ פיתוח המיכון כמחליף, ומסבר הדלק המחייב צמצום השימוש באנרגיה, מאידך.
 - ב. המרצה הטיפול בהתאמה ובפיתוח של מבנים לייצור חקלאי (מבני מסק חצר, תכנון מסק חצר, גידולים מבוקרים).
 - ג. גיבוש דרכים לחסכון בחטומות.
12. פיתוח איכותי של חומר ריבוי צמחי במטרה לשפר את האיכות הפיטוסניטרית והתאמתו לתנאי הגידול.
13. מ"ח
- א. הבטחת מערכת הובלה תקינה לגורמי הייצור והתוצרת החקלאית.
 - ב. תכנון יסודי של המסק החקלאי לשעת חירום.
 - ג. פיתוח שיטות והבטחת נפה של אחסון לאמצעי ייצור, לגרעינים ולתוצרת חקלאית מעובדת.
 - ד. הגברת ההדרכה להפעלה ציוד מכני ע"י מפעילים מן האוכלוסייה הזמנית והנוער בישובים.
14. הסתלכות החקלאות כגורם בטיפול איכות הסביבה.
15. פיתוח כפרי מעוטים.

ב. מגמות בתחום גורמי הייצור

1. קרקע

1. הקפדה על ביצוע חוק ההתיישובות לסמירת קרקע לחקלאים.
2. התאמת הטיפול והעיבוד ליצירת מבנה נכון והגברת הפוריות.
3. הגברת הסימוס והניצול של אדמות שוליות.
4. המסך הכסרת קרקע על פי קריטריונים מקצועיים כלכליים והתיישובותיים.
5. בחינת ייעוד קרקעות לניצול מים מוגבלים בסימוס בעיקר מי ביוב לגידולים המתאימים באזורים שונים.
6. הפעלת עקרונות מחזור זרעים לסמירת פוריות ובריאות הקרקע לטווח הארוך.

2. מים

1. ייעול הסימוס במים בכל סוגי הצריכה והתנשית של הקצבה נוספת בקריטריונים של ייעול.
2. ניצול יעיל של מאגרים מוגברים כולל מאגרים מסחריים לייעול הסימוס במים.
3. פיתוח מזרז של פוטנציאל המים וכן מי ביוב, טשפונות ומים מלוחים.
4. בחינת אמצעים טכנולוגיים וכלכליים להחפלה מי ים.
5. הכנון המסך החקלאי לפי מגבלת המים.
6. הכנון פרויקטים לסימוס במים שוליים: מי ביוב, טשפונות ומים מלוחים בחקלאות, תעשייה ומגזרים נוספים.
7. המרת מים מתוקים בקולחים ובמים שוליים אחרים.

3. עבודה

1. הגברת הניצול של פוטנציאל כח האדם הקיים בתוך האזור הכפרי.
2. הגברת ופיתוח המכון בעיקר באסיף וקטיף כחלופה לכח-אדם.
3. הגברת הידע המקצועי של העוסקים בחקלאות.

4. הון ומימון

1. הבטחת מקורות מימון בתנאים נאותים לפיתוח חקלאי וניצולן בצורה אופטימלית נוכח התיקרות ההון.
2. הפניית מקורות מימון לפיתוח המגמות העיקריות: מים, ייצוא, מכון, בטר לחלב.
3. המיך לקידום הטיפול בחיטת האזראי המרוכז.

5. מדיניות הייצור

1. המיך הרחבה פיתוח ענפי הייצוא בהם לישראל יתרון יחסי.
2. הגברת ייצור המזון להקטנת החלות בעולם. (גרעינים, בשר).
3. פיתוח וקידום היטות לטיפול ועיבוד בתוצרת חקלאית.

ג. מגמות בתחום גידולי הסדה

- כללי :
1. ייצור מאגבר של גרעינים וגידול העטיה.
 2. פיתוח והחדרה של גידולים נוספים הכאיים מבחינה חקלאית לגידול בקנה מידה רחב.

- ירקות :
1. גיוון והרחבה ייצוא תוצרת טרייה.
 2. הרחבת גידול ירקות לעיצוב העמייתי לייצוא ולטנגק מקומי.
 3. הבטחה הספקה טזפעה ומאוזנת לצושכת מקומית במחירים סבירים.
 4. פיתוח האסיף המכני (ננטיקה והנאסח).
 5. ייעול תהליכי האריזה לטיפול בתוצרת.
 6. חדרת גידול ירקות בקנה מידה רחב לאזורים נוספים.

אגרי אדמה :

1. הרחבת חסת המאיע והגדלת ייעור התוצרת הראויה לייצוא.

- סלק סוכר :
1. העלאת יכול הסוכר לדונם וניצול יעיל של תוצרת הלוואי.
 2. הרחבת יטחים עד לקיבולת בתי חרושת קיימים.

- כותנה :
1. הגדלת היבול לדונם וטיפול איכות הסיב.
 2. טפור המלחמה בפגעי הכותנה. (הדבריה מסולבת).

טבק :

1. החאמה היקף הייצור ואיכות התוצרת לדישית התעשייה והסוק.

- מספוא :
1. הרחבת הענף ופיתוח אגרוטכני.
 2. ניצול יעיל של תוצרת הלוואי במסך החקלאי.
 3. פיתוח המחקר לניצול וטיפול כל הומר צמחי (מזון כולי).
 4. העלאת החפוקה ליחידת יטח, חסכון במים וניצול מי ביוב.
 5. ייעול וטיפול הטיפול במזון המרוכז להזנה יעילה של מסך בעלי החיים.

- פלחה :
1. הגברת ייצור החיטה וגרעיני מספוא.
 2. הרחבת גידול החיטה בתנאי חסיית עזר, חוך בחינת תנאי החרות עם גידולים אלטרנטיביים.

3. הגברת ניצול שטחי בעל באיזור שחוך לפלחה בשילוב עם מרעה.

- פרחים : 1. הרחבת היקף ייצור הפרחים ליצוא תוך קביעת מדיניות שווק להשוואת ההכנסה.
2. ייעול בתהליכי הטפול בפרח, הובלה וסיווק להארכת חיי מדף.
3. הקטנת ההשקעות ליחידה בהקמת בתי צמיחה, במקביל להעלאת האמינות בביקורת תנאי האקלים.

זרעים : 1. הרחבת שטחי מזרע של זרעים לייצוא ובמיוחד במשק ההר.

מרעה : 1. הרחבת השימוש והעלאת האיכות של שטחי מרעה להזנת המקנה.

גננות נוי: 1. פיתוח הנוף והנוי באזור הכפרי ושילוב נופס וקיס בחקלאות.

צמחי רפואה: 1. פיתוח אגרוטכני וטכנולוגי של הענף בעיקר למטרות ייצוא.

ד. מגמות בתחום המטעים

כללי : 1. פיתוח הקטיף המכני (גנטיקה והנדסה).

2. מחקר ופיתוח זנים חדשים וחומר ריבוי מאובחן.

הדרים : 1. שיפור הרווחיות וכוסר התחרות בשווקי חוץ ע"י ייעול תהליכי הייצור בפרדס, המיון, האריזה, האחסון והשווק.

2. האטת קצב הנטיעה באשכוליות והרחבת הנטיעה, השנטוע, והחלפת זן של זנים קליפיים, לימונים וטבוריים לקבלת הרכב זנים טוב יותר בהדרים.

3. פיתוח זנים חדשים של הדרים להרחבת מיגוון הזנים לייצוא.

4. פיתוח וייצור יעיל יותר של מוצרי הדר להרחבת סל המוצרים הסופיים.

נסירים : 1. הפסקת הנטיעה של תפ"ע ואגסים והנהגת מדיניות שיווק לפדיון מקסימלי.

2. המטח פיתוח שיטות אחסון קול פירות להבטחת אספקה שוטפת במטח כל השנה ולהגדלת רווחיות הענף.

3. בחינה מתמדת של זנים וכנות להבטחת החלופה והתאמה לתנאי גידול ולטוק המקומי והייצוא.

סובטרופים: 1. הרחבת הנטיעה לייצוא, במיוחד אבוקדו ומנגו.

2. הגדלת הפוריות והיבולים.

ייעור : 1. הרחבת נטיעת עצים בעלי ערך כלכלי בשטחים חסרי שימוש אלטרנטיבי.

זית : 1. פיתוח נמרץ של האגרוטכניקה והטכנולוגיה בענף.

ה. מגמות בתחום בעלי חיים

- כללי :
1. הגברת ייצור הבשר.
 2. הרחבת השימוש בסוגי מזון נוספים ומוצרי לוואי.
 3. בחינה ופיתוח מבנים ומתקנים להגברת יעול הייצור.
- בקר לחלב :
1. הרחבת הענף לסיפוק חצרוכת החלב ומוצריו.
 2. הגברת ייצור הבשר ברפת לחלב.
 3. הגדלת עדרים במסק הקיבוצי והמוטבי וייעול הענף.
- בקר לבשר :
1. הגדלת עדרי האם במרעה להגברת ייצור עגלים לפיטוס.
- צאן :
1. הגדלת הייצור של חלב וכשר (הדגשה על פיתוח הענף במוטב).
- עופות :
1. הגברת ייצור בשר פסימים והודיים כהחלופה לבשר בקר.
 2. פיתוח טכנולוגי של תהליכי הייצור העיבוד והטווק הקטורים למוצרי בשר.
 3. קידום הענף ע"י הפרדת שלוחות וטיפול התברואה, והתארגנות בין מסקית.
 4. שיפור ייצור חומר סיפוח מעולה לסוק המקומי ולייצוא.
- מדגה :
1. הרחבת כושר הייצור, גיוונו ואיכותו בשטח המדגה הקיים.
 2. בחינה ייצור מוגבר בשטח מוקטן ובכמות מים מוגבלת.
- דייג ימי :
1. הגדלת הענף להגברת האספקה של דגי ים לאוכלוסיה.
- מכוורת :
1. הרחבת ייצור דבש לשוק מקומי ולייצוא תוך שיפור האבקה של מטעי פירות, גידולי ירקות וייצור זרעים.

ו. מגמות בתחום נושאים בין-ענפיים

1. הגנת הצומח והחי

1. ייעול וטיפול שיטות ואמצעי הדברה כולל המלחמה המשולבת וטיפול נגעים והחדרת השימוש הנכון בהם בקרב החקלאים.
2. פיתוח והחדרה של שיטות ואמצעים תברואתיים בענפי בעלי חיים.
3. ויסות רמות שאריות חומרי הדברה בתוצרת חקלאית לטווק מקומי ולייצוא בהתאם לצורכי החקלאות בארץ ובהתאם לתקנות רמות הסבילות.

2. איכות הסביבה

1. מניעה זיהום מים, קרקע ואויר.
2. נקיטת אמצעים למניעת הצטברות חומרים מזהמים בקרקע.
3. ארגון התכנון הפיזי החקלאי לעצוב נכון של האזור הכפרי.
4. פיתוח והחזקת שמורות טבע.

3. אגרומיסיאורולוגיה

1. חקר ופיתוח אמצעים להגנה מפני האקלים.
2. ייעול הטיסות לאסוף נתונים מסיאורולוגים.

ז. מגמות בתכנון ותחומים כלליים

1. תכנון

1. תכנון וביצוע התייבות חדשה.
2. תכנון הייצור החקלאי הטרי והמעובד לאספקה לשוק המקומי במחירים סבירים ולהגדלת הייצוא הכדאי מבחינה כלכלית.
3. הקצאת גורמי ייצוא, הון וקביעת מדיניות מחירים להעלאת רמת ההכנסה של החקלאים.
4. תכנון ענפים משלימים (תעשייה, היירות וכו') לאור התמורות החלות באזור הכפרי.
5. תכנון והקצאת אמצעים לקידום סקטורים נחשלים ואזורים בעייתיים.
6. תכנון, פיתוח ועידוד החקלאות בכפרי המיעוטים.
7. תכנון החקלאות בתנאי מחסור במים.
8. תכנון אינטגרטיבי של הייצור באזור הכפרי.
9. מחקר טווקים לטווח קצר וארוך לתכנון הייצוא.

2. שטחים מוחזקים

1. פיתוח ענפי החקלאות בחיאום עם הייצור הישראלי לאספקת הביקוש המקומי ולייצוא.

3. סיווק התוצרת

1. שכלול שיטות הסיווק של תוצרת סריה ומעובדת להגברת חלקו של החקלאי בתמורה.

4. תוצרת מעובדת

1. חתירה למעבר למוצרים מעובדים וחהליכי עיבוד העטייתי ריווחיים יותר, במגמה להעלות את כושר התעסיה לטלם תמורה גדולה יותר לחקלאי.
2. הרחבת המחקר הטכנולוגי במוצרי פרי הדר ותוצרת אחרת במגמה להבטיח הכנסה גבוהה יותר למטק המדינה, לתעסיין ולחקלאי.

5. מחקר והדרכה

1. שפור הכלים הארגוניים לתיאום יעדים ותוכניות עבודה בהדרכה ובמחקר.
2. התאמת תוכניות המחקר וההדרכה לתוכניות הפיתוח החקלאי לטווח ארוך.
3. קידום הפיתוח המקצועי בהדרכה ובמחקר.

6. ארגון הייצור ומינהלה

1. ארגון וייעול הייצור ברמה האזורית וברמה של המטק הבודד.
2. הפעלה צוותי עבודה לפתרון בעיות בין ענפיות.
3. שפוח וקידום הרמה המינהלית והמקצועית של עובדי הממורד.